

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOJNIH INVALIDIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o vojnih invalidih (Uradni list RS, št. 63/95, 21/97 – popr., 2/97 – odl. US, 19/97, 75/97, 11/06 – odl. US, 61/06 – ZDru-1, 114/06 – ZUTPG, 40/12 – ZUJF, 19/14, 21/18 – ZNOrg, 174/20 – ZIPRS2122, 159/21 in 78/23 – ZZVZZ-T; v nadaljnjem besedilu: ZVojl) ZVojl ureja varstvo vojnih invalidov (vojaških vojnih invalidov, vojaških mirnodobnih invalidov, civilnih invalidov vojne) in njihovih družinskih članov od uveljavitve v letu 1996 in vsebuje tudi določbe na katere se smiselno navezujejo, tudi leta 1996 uveljavljeni predpisi, ki urejajo varstvo vojnih veteranov in varstvo žrtev vojnega nasilja.

Pravice vojnega invalida so: invalidnina, dodatek za posebno invalidnost, dodatek za pomoč in postrežbo, povračilo prispevkov za socialno zavarovanje, zdravstveno varstvo, zdraviliško in klimatsko zdravljenje, rehabilitacijo (poklicna rehabilitacija, oskrbnina, sofinanciranje prilagoditve prostorov in tehnične opreme ter delovnega mesta, funkcionalne oblike pomoči), invalidski dodatek, popust pri vožnji in povračilo potnih stroškov. Pravice družinskih članov so: družinska invalidnina, zdravstveno varstvo, družinski dodatek, povračilo potnih stroškov, posmrtnina in povračilo stroškov za prevoz posmrtnih ostankov vojnega invalida.

Število upravičencev iz naslova statusa vojnega invalida upada, saj gre za starejše upravičence. Po statistiki na dan 31. decembra 2024 je imelo status vojaškega vojnega invalida 96 oseb, status vojaškega mirnodobnega invalida 629 oseb, status civilnega invalida vojne 412 oseb in status družinskega člana 383 oseb. Do pravic po ZVojl je upravičenih 125 do osebne invalidnine, 157 do dodatka za posebno invalidnost, 145 do invalidskega dodatka, 75 do dodatka za pomoč in postrežbo, 116 do družinskega dodatka in 330 do družinske invalidnine. 90 vojnim invalidom se zagotavlja plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje in 1100 upravičencem plačilo obveznega zdravstvenega prispevka.

Nekaj od zgoraj navedenih pravic se odmeri od odmerne osnove, ki jo določa ZVojl v 20. členu v višini 111.729 tolarjev in je po zadnji uskladitvi po Zakonu o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/06, 59/07 – ZŠtip, 10/08 – ZVarDod, 71/08, 98/09 – ZIUZGK, 62/10 – ZUPJS, 85/10, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 59/19, 81/19 – ZSDP-1C, 92/21 – ZSDP-1E in 153/22 – ZSDP-1F; v nadaljnjem besedilu: ZUTPG), z upoštevanjo uskladitvijo za 1,9 % po objavljenem Sklepu o usklajenih višinah transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 9/25, v nadaljnjem besedilu: Sklep), od januarja 2025 v višini 1.389,84 evra.

Po uskladitvah odmerne osnove do višine 1.104,77 evra v letu 2011 se je usklajevanje odmerna osnova ustavilo, nadaljnje uskladitve tega primanjkljaja niso nadoknadile in po zadnji uskladitvi v letu 2025 za 1,9 % znaša 1.389,84 evrov.

Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22; v nadaljnjem besedilu: ZVOP-2), ki je začel veljati 26. januarja 2023, je v 12. točki drugega odstavka 5. člena pojem »povezovanje zbirk podatkov« opredelil kot »avtomatsko in elektronsko povezovanje zbirk, ki jih upravljajo upravljavci za različne namene ali po različnih pravnih podlagah, in sicer tako, da se določeni

osebni podatki samodejno prenesejo ali vključijo v drugo povezano zbirko ali več povezanih zbirk, tudi če se izvaja le enosmeren pretok osebnih podatkov; zbirke so povezane, če se določeni osebni podatki iz ene zbirke neposredno vključijo v drugo zbirko in se tako druga zbirka poveča ali posodobi ali pa se osebni podatki v njej zaradi točnosti spremenijo».

Povezovanje zbirk javnega sektorja ZVOP-2 ureja v 7. poglavju. ZVOP-2 v prvem odstavku 87. člena določa, da kadar se posebne vrste osebnih podatkov, osebni podatki, povezani s kazenskimi obsodbami in prekrški, podatki o dohodkih v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, podatki o premoženju posameznika v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, podatki o nepremičninah v lasti posameznika v skladu z drugimi zakoni, podatki oziroma informacije o kreditni sposobnosti v skladu z zakonom, ki ureja centralni kreditni register, ter uradne evidence v skladu z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije, in zakonom, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, obdelujejo v uradnih evidencah ali javnih knjigah, se ti lahko povezujejo med seboj ali z drugimi zbirkami samo, če taka povezovanja izrecno določa zakon.

Glede na zgoraj navedeno določbo prvega odstavka 87. člena ZVOP-2 se kot zakonska podlaga, ki omogoča oziroma dovoljuje avtomatsko povezavo zbirk osebnih podatkov (povezovanje v ožjem smislu), šteje tudi taka določba področnega zakona, iz katere je razvidno, da se nekateri podatki, ki so v zbirkah osebnih podatkov, lahko pridobijo tudi iz drugih z zakonom določenih zbirk osebnih podatkov. Zato je treba z novim členom Zakona o vojnih invalidih kot pravne (zakonske) podlage urediti povezavo zbirk osebnih podatkov, da se za pridobivanje osebnih podatkov informacijski sistem KURIR, v okviru katerega se vodijo Evidenca vojnih invalidov, Evidenca žrtev vojnega nasilja in Evidenca vojnih veteranov, avtomatsko neposredno računalniško poveže s tistimi zbirkami osebnih podatkov državnih organov, zavodov, organizacij in delodajalcev, v katerih so osebni podatki, potrebni za odločanje o pravicah iz ZVojl, ZZVN in ZVV ter za vodenje evidenc, določenih s temi zakoni. Med take zbirke osebnih podatkov spadajo tudi Centralna zbirka podatkov o pravicah iz javnih sredstev, zbirke osebnih podatkov, ki se vodijo v okviru Informacijskega sistema Centrov za socialno delo – ISCS, Evidenca o davkih, Matična evidenca o izplačilih prejemkov, ki se vodi v okviru Matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ter Centralni register prebivalstva.

Upravne enote na podlagi prvega odstavka 89. člena ZVojl, prvega odstavka 22. člena ZVV in prvega odstavka 18. člena ZZVN odločajo o pravicah, obveznostih in pravnih koristih strank na prvi stopnji. Zaposleni na upravnih enotah v okviru nalog pridobivajo in obdelujejo podatke iz različnih virov za odločanje in izdaje odločb o pravicah. Pri odločanju o pravici posameznika javni uslužbenec na upravni enoti zaprosi za podatke iz vsakega podatkovnega vira posebej ter jih nato ročno vnese v informacijski sistem KURIR za vsakega posameznika, kar povzroča dolgotrajnost postopka. O pritožbah zoper odločbe upravne enote na podlagi drugega odstavka 89. člena ZVojl odloča ministrstvo, pristojno za vojne invalide, na podlagi drugega odstavka 22. člena ZVV odloča ministrstvo, pristojno za vojne veterane, in na podlagi drugega odstavka 18. člena ZZVN odloča ministrstvo, pristojno za žrtve vojnega nasilja, torej v vseh navedenih primerih odloča Ministrstvo za obrambo (v nadaljnjem besedilu: MO).

Tak sistem ne omogoča hitre in analitične obdelave ter prikazovanja podatkov, na katerih bi temeljile hitre in natančne odločitve o posameznih pravicah. MO bo na podlagi določila v zakonu lahko izvedlo avtomatsko povezavo zbirk osebnih podatkov.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1 Namen in cilj

Namen predloga zakona je določiti novo višino odmerne osnove, povečano za 3% in sicer v višini 1.459,40 evrov . Zaradi osemletne prekinitve usklajevanja odmerne osnove, v trenutni višini odmerne osnova in prejemki na tej podlagi ne ustreza namenu, da se zagotoviti primerno varstva vojnih invalidov in njihovih družinskih članov. Iz istega razloga se nadaljnje usklajevanje odmerne osnove veže na pokojnine. Gre namreč za starejšo populacijo, ki je v pretežnem delu upokojena in je smiselno, da se ohranja razmerje med invalidnino, družinsko invalidnino ter ostalimi prejemki po ZVojl in pokojninami.

Z dvigom odmerne osnove se bo zagotovilo tudi socialno varstvo vojnih invalidov in njihovih družinskih članov, kot tudi socialno ogroženih vojnih veteranov, saj odmerne osnova vpliva tako na invalidski dodatek, na družinski dodatek, kot tudi na veteranski. Predlog zakona, zaradi spremembe predpisov na področju zdravstvenega varstva in ukinjene posmrtnine, določa pravico do posmrtnine ne glede na druge predpise. Namen predloga zakona je tudi omogočiti avtomatsko in elektronsko povezavo zbirk osebnih podatkov, da se za pridobivanje osebnih podatkov informacijski sistem v okviru katerega se vodijo Evidenca vojnih invalidov, Evidenca žrtev vojnega nasilja in Evidenca vojnih veteranov, avtomatsko računalniško poveže s zbirkami osebnih podatkov državnih organov, zavodov, občin, agencij ter skladov, v katerih so osebni podatki, ki so potrebni za odločanje o pravicah po ZVojl, ZZVN in ZVV ter za vodenje evidenc, določenih s temi zakoni.

Cilj predloga zakona je zagotoviti družbenim razmeram primerno varstvo vojnih invalidov in njihovih družinskih članov in vzpostaviti sistem, ki bo omogočal hitro in analitično obdelavo ter prikazovanje podatkov, na čemer bodo temeljile hitre in natančne odločitve o posameznih pravicah.

2.2 Načela

Predlog zakona glede revalorizacije odmerne osnove in posledično mesečnih denarnih prejemkov temelji na ustavnem načelu, da je Republika Slovenija pravna in socialna država, kar določa 2. člen Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90, 97, 99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a; v nadaljnjem besedilu: URS) ter na pravici o enakosti pred zakonom (14. člen URS). Revalorizacija namreč pomeni določitev nove vrednosti, predvsem zaradi usklajevanja z višjimi življenjskimi stroški, in se uporablja kot način ohranjanja vrednosti ob inflaciji.

Nadalje 51. člen URS v prvem odstavku določa, da je invalidom v skladu z zakonom zagotovljeno varstvo ter usposabljanje za delo, ob tem, da gre pri vojnih invalidih za starejšo populacijo, ki ima ob prisotni invalidnosti zaradi vojnih dogodkov, tudi s starostjo povezane potrebe, predlog zakona sledi načelu ekonomske in socialne integracije, zagotavlja socialno in zdravstveno zaščito, vključno s prispevki za socialno varstvo.

Predlog zakona glede povezovanja zbirk osebnih podatkov temelji tudi na ustavnem načelu varstva osebnih podatkov. 38. člen URS namreč v drugem odstavku določa, da zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor, in varstvo tajnosti osebnih podatkov določa zakon.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona spreminja 20. člen z določitvijo nove, z revalorizacijo določene, višine odmerne osnove, ki znaša 1.459,40 evrov, kar pomeni dvig za okoli 3% glede na trenutno stanje.

Nadalje predlog zakona natančneje določa vsebino pravice do posmrtnine in vzpostavlja pravno podlago za vračilo neupravičeno izplačanih denarnih prejemkov po smrti uživalca.

Prav tako predlog zakona določa izzem plačevanja dohodnine od družinske invalidnine in družinskega dodatka po osebi iz druge svetovne vojne od leta 1941 do 1945, kot smiselno enako velja oprostitev plačila dohodnine po dohodninskih predpisih za družinsko invalidnino in družinski dodatek po osebi, ki je izgubila življenje, umrla ali bila pogrešana zaradi dogodkov ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo leta 1991

Usklajevanja odmerne osnove in mesečnih prejemkov se bo izvajalo na način kot se usklajujejo pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

S predlogom zakona se obenem dodaja tudi nov 112.a člen ZVojl, kot pravna podlaga za povezavo zbirk osebnih podatkov, da se za pridobivanje osebnih podatkov preko informacijskega sistema, v okviru katerega se vodijo Evidenca vojnih invalidov, Evidenca žrtev vojnega nasilja in Evidenca vojnih veteranov, ta avtomatsko, elektronsko in neposredno računalniško poveže z zbirkami osebnih podatkov državnih organov, zavodov, organizacij in delodajalcev, v katerih so osebni podatki, potrebni za odločanje o pravicah iz ZVojl, ZZVN in ZVV ter za vodenje evidenc, določenih s temi zakoni.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

ZVojl ureja področje in pravice za približno 1400 vojnih invalidov in njihovih družinskih članov. Za njihovo pravno varstvo oziroma priznane zakonske pravice se je v letu 2024 namenilo približno 7.754.000 evrov proračunskih sredstev. Finančne posledice zvišanje transferjev zaradi uskladitve odmerne osnove in določitve nove odmerne osnove bo po oceni predlagatelja v letu 2025 znašala 246.000 evrov.

Po uskladitvah odmerne osnove do višine 1.104,77 evra v letu 2011 se je usklajevanje odmerne osnove ustavilo, nadaljnje uskladitve tega primanjkljaja niso nadoknadile in po zadnji uskladitvi v letu 2025 za 1,9 % znaša 1.389,84 evrov. Zato je odmerna osnova po predlogu zakona izračunana po podatkih Statističnega urada za obdobje od 1. januarja 2012 do vključno 31. decembra 2024 in revaloriziran znesek odmerne osnove je v višini 1.459,40 evra. Gre za približno 3 % zvišanje prejemkov, ki se za 1400 vojnih invalidov in njihovih družinskih članov odmerijo na podlagi odmerne osnove v ocenjeni višini skupaj 246.000 evrov.

Iz naslova obdavčitve družinskih dodatkov in družinskih invalidnin za približno 400 oseb bo približno 160.000 evrov manj davčnih prihodkov na letni ravni.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje predloga zakona so zagotovljena sredstva v finančnih načrtih Ministrstva za obrambo za leti 2025 in 2026.

Sredstva za izvajanje predlagane dopolnitve zakona za naslednja proračunska leta pa se bodo načrtovala s finančnim načrtom Ministrstva za obrambo ob pripravi proračunov, skladno z javnofinančnimi predpisi.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom EU.

Zaradi različnih pravnih podlag glede varstva vojnih invalidov in varstva osebnih podatkov se prikaz v drugih pravnih sistemih navaja v dveh delih.

5.1 Zakonodaja s področja varstva vojnih invalidov

Hrvaška

Hrvaška ima razvit sistem za podporo vojnih invalidov v Zakonu o pravicah vojnih veteranov, vojnih invalidov in družin poginulih braniteljev (Zakon o pravima branitelja iz Domovinskoga rata). Določa pravice do invalidske pokojnine, zdravstvenega varstva, socialne pomoči in drugih. Vojni invalidi so upravičeni do različnih vrst invalidnin, ki so sorazmerne s stopnjo invalidnosti, prejemajo dodatke za nego, prilagoditve bivališč in druge oblike finančnih pomoči, kot tudi dodatki za družinske člane, ki skrbijo za invalide.

Vojni invalidi imajo pravico do brezplačnega zdravljenja v javnem zdravstvenem sistemu, s posebnim poudarkom na psihološki pomoči in rehabilitaciji. Zagotovljena je pomoč pri vključevanju na trg dela, izobraževanju in socialnem vključevanju, pri dostopu do stanovanja, prevozu in drugih javnih storitev, družine padlih pa imajo pravico do dodatnih socialnih pravic in pomoči.

Glede valorizacije se invalidnine, invalidske pokojnine in dodatki prilagajajo enkrat letno na podlagi indeksa cen življenjskih potrebščin. Vlada lahko sprejme tudi posebne ukrepe za izredne prilagoditve, kadar je inflacija zelo visoka.

Francija

V Franciji glavna zakonodaja, ki ureja pravice vojnih invalidov, izvira iz Kodeksa za vojnega veterana (Code des pensions militaires d'invalidité et des victimes de guerre). Upravljanje pravic poteka prek ministrstva za obrambo in posebnih uradov za vojna odškodninska vprašanja. Vojnim invalidom pripadajo invalidske pokojnine glede na stopnjo invalidnosti, dodatki za nego, pomoč pri vsakodnevni opravi in prilagoditve bivališč. Družine umrlih vojakov (vdove, otroci) pa imajo pravico do pokojnin in socialnih prejemkov.

Vojni invalidi imajo dostop do specializirane zdravstvene oskrbe, ki jo zagotavlja vojaški zdravstveni sistem in javne zdravstvene ustanove, s poudarkom na rehabilitaciji, psihološki pomoči in dolgoročnem spremljanju zdravstvenega stanja v vojaških bolnišnicah in rehabilitacijski centrih, ki so namenjeni vojnim invalidom.

Vojni invalidi so vključeni v programih za zaposlovanje vojnih invalidov, vključno z usposabljanjem in prilagoditvami delovnih mest, pri dostopu do stanovanj in javnih storitev.

Invalidske pokojnine se redno valorizirajo glede na indeks življenjskih stroškov upokojencev. Običajno se valorizacija izvede vsako leto na začetku leta. Če inflacija preseže določen prag, lahko pride do dodatnih prilagoditev.

Grčija

Grčija ima varstvo vojnih invalidov urejeno v več predpisih, med katerimi je pomemben Zakon o pravicah vojakov in veteranov. Upravljanje pravic je v pristojnosti Ministrstva za obrambo in Socialnega sklada za vojake (Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πολεμιστών). Vojni invalidi so upravičeni do pokojnin, ki so odvisne od stopnje invalidnosti, poleg pokojnine lahko prejmejo

datke za nego in pomoč pri vsakodnevni opravi, družine umrlih vojakov imajo pravico do družinskih pokojnin.

Vojni invalidi imajo dostop do zdravstvenih storitev preko državnega zdravstvenega sistema, ki vključuje tudi specializirane vojaške bolnišnice. Pomemben del podpore je psihološka pomoč, organizirani so programi rehabilitacije in družbene reintegracije. Določene so kvote pri zaposlovanju vojnih invalidov v javnem sektorju, dodatni socialni prejemki, subvencije za stanovanje in pomoč pri prilagoditvah bivališč.

Socialni prejemki so vezani na uradne inflacijske indekse, ki jih objavlja nacionalni statistični urad. Prilagoditve so običajno letne, včasih pa so izvedene tudi izredne povečave zaradi gospodarskih razmer.

5.2 Dokumenti Sveta Evrope

Leta 1981 je Svet Evrope sprejel Konvencijo o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov. Konvencija je bila zelo pomembna pri sprejemanju in poenotenju nacionalnih zakonodaj na področju informacijskega varstva posameznikov v različnih evropskih državah. Ratificirala jo je večina evropskih držav, tudi Republika Slovenija, 25. januarja 1994, ko je bil sprejet Zakon o ratifikaciji konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 11/1994). Avtomatsko obdelavo osebnih podatkov že ureja podzakonski predpis Pravilnik o zbirkah podatkov (Uradni list RS, št. 26/1996), sprejet na podlagi ZVojl, s predlogom zakona pa bo urejeno tudi povezovanje med zbirkami osebnih podatkov, potrebnih za odločanje na podlagi tega zakona. V okviru informacijskega sistema KURIR gre namreč za obdelavo osebnih podatkov, ki je v celoti ali deloma podprta z informacijskimi tehnologijami – shranjevanje podatkov, uporaba logičnih oziroma aritmetičnih operacij pri delu s temi podatki, njihova predelava, brisanje, iskanje ali širjenje.

Večina sodobnih ureditev varstva osebnih podatkov temelji na načelih ažurnosti, določitve namena zbiranja in uporabe osebnih podatkov, vpogleda osebe v zbirko, preprečevanja diskriminacije, zakonitosti pri omejitvah pravic in izjem pri varstvu informacijske zasebnosti, zavarovanja podatkov, nadzora in sankcioniranja ter svobodnega prenosa podatkov prek državnih meja. Temeljna usmeritev Sveta Evrope in posameznih evropskih držav ter Evropske unije se nanaša predvsem na transparentnost uporabe in obdelave osebnih podatkov. Večja transparentnost, ki mora biti tudi zakonsko urejena, pomeni zmanjšanje ogroženosti pravice posameznikov do varstva zasebnosti.

5.3 Predpisi in dokumenti Evropske unije

Temeljni evropski pravni vir za varstvo osebnih podatkov na ravni Evropske skupnosti je Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov), ki je začela veljati 25. maja 2016, njene določbe pa so se začele uporabljati v vseh državah članicah v dveh letih. Bistvo Splošne uredbe o varstvu podatkov sta prilagoditev in posodobitev zakonodajnega okvira zaradi razvoja sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij, s katerimi je prišlo do obsežnih sprememb v obsegu, intenzivnosti in prenosu osebnih podatkov (npr. z razvojem in širitvijo uporabe računalništva v oblaku, družbenih omrežij, pametnih telefonov). Enotna in posodobljena zakonodaja o varstvu podatkov je bistvena za zagotovitev temeljne pravice posameznikov do varstva osebnih podatkov, za razvoj digitalnega gospodarstva ter okrepitev boja proti mednarodnemu kriminalu in terorizmu. V uredbi so navedene pravice posameznika, čigar osebni podatki se obdelujejo. Med

temi pravicami so pravica do dostopa do osebnih podatkov ter pravice do popravka, pozabe, izbrisa, omejitve obdelave, ugovora in prenosljivosti podatkov. Določena je tudi obveznost upravljavcev (oseb, odgovornih za obdelavo podatkov), da zagotavljajo pregledne in lahko dostopne informacije posameznikom o obdelavi njihovih podatkov.

Varstvo zasebnosti je ena izmed temeljnih človekovih pravic, določenih z nacionalnimi ustavami in Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, ki v 8. členu določa, da ima vsak pravico do spoštovanja svojega zasebnega in družinskega življenja, svojega doma in korespondence, državni in drugi oblastni organi pa vanjo ne smejo posegati, razen če je v demokratični družbi to nujno, ker tako zahtevata javna korist ali varstvo pravic drugih, posegi pa so določeni z zakonom. Poseg države v varstvo osebnih podatkov posameznika je torej mogoč le pod navedenimi pogoji. Navedena določba je izvedena s Konvencijo o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo podatkov (Uradni list RS, št. 3-18/1994), katere načela so poleg ustave podlaga za ureditev varstva osebnih podatkov v zakonu, in sicer se nanašajo na zakonito in pošteno obdelavo, zakonite namene, sorazmerno obdelavo, ažurnost osebnih podatkov, sledljivost vpogleda v osebne podatke, posebno varstvo občutljivih osebnih podatkov in na zavarovanje pravice posameznikov do vpogleda, poprave ali izbrisa svojih osebnih podatkov.

5.4 Zakonodaja s področja varovanja in obdelave podatkov v državah članicah

Slovenija je edina država, v kateri je področje vojnih veteranov, vojnih invalidov in žrtev vojnega nasilja v pristojnosti obrambnega ministrstva. Večina evropskih držav to področje ureja v okviru ministrstev, pristojnih za socialne zadeve.

Grčija

V Zakonu št. 2472/1997 o varstvu osebnih podatkov Helenske Republike (v nadaljnjem besedilu: Zakon št. 2472/1997) je določena posebna zakonska ureditev povezovanja osebnih podatkov. V f) točki 2. člena Zakona št. 2472/1997 je določena definicija povezovanja, po kateri »povezovanje pomeni sredstvo za obdelavo, ki vključuje možnost uskladitve podatkov iz ene zbirke osebnih podatkov do osebnih podatkov iz druge zbirke osebnih podatkov ali zbirk osebnih podatkov, ki jih upravlja drug upravljavec ali upravljavci za drug namen. 8. člen Zakona št. 2472/1997 določa, da je, kadar se zbirke osebnih podatkov povezujejo z občutljivimi osebnimi podatki ali se uporablja povezovalni znak, potrebna odločitev nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov Helenske Republike glede ustreznosti povezovanja.

Hrvaška

Republika Hrvaška je leta 2017 sprejela Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (v nadaljnjem besedilu: zakon). Zakon v 149. členu določa, da je evidenca hrvaških veteranov iz domovinske vojne službena in se vanjo vpisujejo vse osebe, ki imajo priznan status hrvaškega veterana iz domovinske vojne. Evidenca je vzpostavljena zaradi zbiranja podatkov o vseh hrvaških veteranih domovinske vojne v enotni evidenci Ministarstva hrvatskih branitelja Republike Hrvatske (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) za hitrejšo in učinkovitejšo uresničevanje pravic hrvaških veteranov domovinske vojne. Register veteranov se vodi na podlagi uradnih podatkov ministrstva, pristojnega za obrambo, in ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, ki jih morata ministrstvu, pristojnemu za hrvaške veterane, predložiti po uradni dolžnosti.

Vsebinsko evidence določa 150. člen zakona, in sicer določa, da so v evidenci hrvaških veteranov naslednji podatki: osebni podatki hrvaškega veterana domovinske vojne, informacije o sodelovanju pri obrambi suverenosti Republike Hrvaške, podatki o pridržanju hrvaškega veterana

domovinske vojne ter druge informacije, določene v Pravilniku o Evidenci hrvaških veteranov iz domovinske vojne. Ministrstvo, pristojno za hrvaške veterane, posodablja podatke iz tega člena v skladu s podatki, ki jih predložita ministrstvo, pristojno za obrambo, in ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Zakon v 151. členu določa, da evidence veteranov niso javno dostopne, podatki pa se uporabljajo za postopke, ki jih vodijo ministrstvo in drugi pristojni organi, ter za druge namene, določene s posebnim predpisom. Podatki iz registra veteranov, ki jih ministrstvo da na voljo pristojnim organom za postopke pred temi organi, se štejejo za javno listino.

Pravilnik o evidenci hrvaških veteranov iz domovinske vojne v 2. členu med drugim določa, da se register veteranov vodi na podlagi uradnih podatkov organa državne uprave, pristojnega za obrambo, in organa državne uprave, pristojnega za notranje zadeve, ki jih morata po uradni dolžnosti predložiti organu državne uprave, pristojnemu za hrvaške veterane – ministrstvu, nemudoma, ko se neki podatek pojavi ali spremeni. Način predložitve teh podatkov ter druge s tem povezane pravice in obveznosti, povezane s predložitvijo teh podatkov, ureja pogodba med ministrstvom ter organom državne uprave, pristojnim za obrambo, in organom državne uprave, pristojnim za notranje zadeve. V evidenci hrvaških veteranov so skladno s 3. členom pravilnika naslednji podatki:

- a) osebni podatki: 1. ime in priimek, 2. ime enega od staršev, 3. identifikacijska koda, 4. datum, kraj in država rojstva, 5. spol, 6. naslov prebivališča,
- b) informacije o statusu in uveljavljenih pravicah: 1. status, 2. pridobljene pravice,
- c) podatki o sodelovanju pri obrambi suverenosti Republike Hrvaške: 1. skupno število dni sodelovanja v domovinski vojni, 2. pripadnost bojnemu ali nebojnemu sektorju, 3. članstvo v organu državne uprave, pristojnem za obrambo, ali organu državne uprave, pristojnem za notranje zadeve (Korpus narodne garde, Hrvaška vojska, Policija, Hrvaške obrambne sile in Narodna zaščita), 4. ime enot, ki jim je med domovinsko vojno pripadal hrvaški veteran domovinske vojne, 5. obdobje sodelovanja hrvaških veteranov domovinske vojne v domovinski vojni v enotah, 6. čin, 7. podatki o žrtvah,
- č) podatki o pridržanju: 1. mesto, 2. čas,
- d) podatki o izginotju: 1. čas, 2. mesto,
- e) podatki o pokopu ubitih hrvaških veteranov domovinske vojne,
- f) podatki v Skladu hrvaških veteranov domovinske vojne in članov njihovih družin (v nadaljnjem besedilu: Sklad): 1. podatek o številu točk in deležu hrvaških veteranov domovinske vojne ter družinskih članov umrlih in pogrešanih hrvaških veteranov domovinske vojne v Skladu in 2. podatki o dedičih deleža hrvaškega veterana domovinske vojne ter družinskih članov umrlih in pogrešanih hrvaških veteranov domovinske vojne v Skladu,
- g) drugi podatki: 1. datum smrti, 2. članstvo v aktivni sestavi organa državne uprave, pristojnega za obrambo, 3. vir podatkov (organ državne uprave, pristojen za obrambo, organ državne uprave, pristojen za notranje zadeve).

Pravilnik v 4. členu tudi določa, da ministrstvo nemudoma posodobi podatke iz tega odloka v skladu s podatki, ki jih predložijo pristojni organi.

Italija

Italijanski zakon o varstvu osebnih podatkov (II CODICE in materia di protezione dei dati personali) vsebuje poleg dela, ki se nanaša na obdelavo osebnih podatkov v splošnem smislu, tudi posebne določbe za obdelavo osebnih podatkov v posameznih sektorjih.

Prvi del zakona se nanaša na obdelavo osebnih podatkov, pravice posameznikov, na katere se podatki nanašajo, na obveznosti obdelovalcev podatkov in na pravila, ki jih morajo pri obdelovanju ti spoštovati, na tehnične in organizacijske ukrepe za varovanje osebnih podatkov ter na pogoje za posredovanje osebnih podatkov zunaj države.

Obdelava in zbiranje podatkov morata biti po zakonu vedno zakonita in izvajana na pošten način. V skladu z evropskim pravnim redom mora biti obdelava podatkov vedno izvajana le v skladu z namenom, za katerega so bili podatki zbrani. Obdelovani osebni podatki morajo biti točni in ažurni, hranjeni pa le toliko časa, kot je to nujno za namen, za katerega so bili zbrani.

Posebna pravila veljajo za javne organe, ki obdelujejo osebne podatke. Ti smejo osebne podatke obdelovati le, če je to nujno za izpolnjevanje njihovih uradnih nalog. Pri tem morajo spoštovati določila zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov. Za zasebnike, ki obdelujejo osebne podatke, veljajo nekoliko drugačni pogoji, saj je obdelava mogoča le na podlagi osebne privolitve posameznika, razen če gre za eno izmed taksativno naštetih izjem, ki so skupne ureditvam vseh držav članic: če tako določa zakon, če je to nujno za izvrševanje dogovorjenih pogodbenih določil, če gre za podatke, ki so javno objavljeni, če je to nujno za zavarovanje življenja ali zdravja posameznika ali tretje osebe, in posameznik ni zmožen dati privolitve, če je to nujno za potek sodnih postopkov ali postopka pred obrambnim svetom, če gre znanstvene raziskave ali statistiko in podobno.

Za obdelavo občutljivih osebnih podatkov veljajo posebni pogoji. Ti se nekoliko razlikujejo za javne organe. Vsi občutljivi osebni podatki se zbirajo neposredno od posameznika, javni organi jih smejo zbirati le, če je to nujno za izvrševanje njihove pristojnosti. Če so taki podatki v zbirkah ali registrih, ki so vodeni elektronsko, je treba za zagotavljanje njihove varnosti uporabljati kriptografske tehnologije, dostopna gesla in druge tehnologije, poleg tega je treba te podatke narediti anonimne, tako da se identifikacija posameznika omogoča le v izjemnih primerih, ko je to nujno. Posebno strogi pogoji veljajo v zasebnem sektorju, v katerem je za obdelavo občutljivih osebnih podatkov poleg pisne osebne privolitve treba pridobiti tudi soglasje državnega organa, ki je pristojen za varstvo osebnih podatkov in varovanje pravic posameznikov (garante per la protezione dei dati personali, v nadaljnjem besedilu: Garante), razen če gre za eno izmed določenih izjem.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona ima posledice glede postopkov oziroma poslovanja javne uprave in pravosodnih organov. Predlagane spremembe zahtevajo izdajo upravnih aktov upravičenkam in upravičencem, saj sprememba odmerne osnove in posledično višine mesečnega zneska, na primer osebne ali družinske invalidnine, pomeni izvršilni naslov, kar zahteva formalno odločanje z upravnim aktom, to je odločbo.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona nima posledic pri obveznostih strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Predlog zakona ima pozitivne posledice za socialno področje. Z revalorizirano odmerno osnovo bodo upravičenci prejeli višjo raven invalidskega in socialnega varstva., Z vezanjem uskladitve odmerne osnove in mesečnih denarnih prejemkov na uskladitve pokojnin, se nadalje sorazmerno ohranja vrednost prejemkov. Predlog zakona izboljšuje socialni položaj upravičencev ter ohranja vrednost transferjev.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Izvajanje sprejetega zakona bo spremljalo MO. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Zakon je bil objavljen na portalu e-demokracija do _____ 2025.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN O ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba pri pripravi predloga zakona ni sodelovala.

V postopku priprave so se upoštevale pobude nevladnih organizacij s področja vojnih invalidov.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Borut Sajovic, minister za obrambo,
- mag. Marko Lovše, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo,
- mag. Matjaž Ravbar, generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o vojnih invalidih (Uradni list RS, št. 63/1995, 62/1996 – skl. US, 2/1997 – odl. US, 19/1997, 21/1997 – popr., 75/1997, 11/2006 – odl. US, 61/2006 – ZDru-1, 114/2006 – ZUTPG, 5/2008, 73/2008, 53/2009, 56/2010, 57/2011, 40/2012 – ZUJF, 19/2014, 21/2018 – ZNOrg, 46/2019, 174/2020 – ZIPRS2122, 159/2021, 17/2022, 25/2023 in 78/2023 – ZZVZZ-T; v nadaljevanju: zakon) se v 20. členu drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Osnova za odmero invalidnine znaša 1.459,40 eurov (v nadaljnjem besedilu: odmerna osnova).«.

2. člen

V 75. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Ob smrti vojnega invalida imajo družinski člani iz 9. člena tega zakona pravico do enkratne denarne pomoči v višini dvakratnega zneska invalidnine, ki je vojnemu invalidu pripadala ob smrti.«.

3. člen

Za 78. členom se doda nov, 78.a člen, ki se glasi:

»78.a člen

Odmerna osnova in mesečni denarni prejemki po tem zakonu se usklajujejo tako kot pokojnine, po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.«.

4. člen

Za 87. členom se doda nov, 87.a člen, ki se glasi:

»87.a člen

»Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo plačilni promet, ima ministrstvo prednostno pravico, da od izvajalca plačilnih storitev direktno zahteva povrnitev denarnega prejemka, ki je bil nakazan v dobro imetnika osebnega računa po njegovi smrti in do katerega umrli imetnik osebnega računa ni bil upravičen.

Potrdilo ministrstva o izplačilih denarnega prejemka je javna listina oziroma nalog, na podlagi katerega je izvajalec plačilnih storitev dolžan ministrstvu v roku treh dni vrniti zneske,

nakazane po smrti imetnika osebnega računa. Okoliščina, kdaj je izvajalec plačilnih storitev izvedel za datum smrti imetnika osebnega računa, na dolžnost izvajalca plačilnih storitev po tem zakonu ne vpliva.

Če denarja ni več na računu, mora izvajalec plačilnih storitev namesto vračila sredstev ministrstvu posredovati podatke o osebi, ki je denar dvignila, in sicer ime, priimek, naslov, EMŠO in davčno številko.

V primeru, da izvajalec plačilnih storitev v Sloveniji, s strani ministrstva nakazana sredstva prenakaže na račun v tujino in zaradi tega vračilo po prvem odstavku tega člena ni več možno, mora v roku treh dni sporočiti ministrstvu vse podatke izvajalca plačilnih storitev v tujini, kateremu so bila sredstva nakazana.

Izvajalec plačilnih storitev izvede vračilo zneskov iz drugega odstavka tega člena in pošlje podatke iz tretjega in četrtega odstavka tega člena ministrstvu brezplačno.«.

5. člen

V 109. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na zakon, ki ureja dohodnino, se ta od družinske invalidnine in družinskega dodatka priznanih po tem zakonu, ne plačuje.«.

6. člen

Za 112. členom se doda nov 112.a člen, ki se glasi:

»112.a člen

Podatki za osebe, katerih prejemki se upoštevajo pri odločanju o pravicah po tem zakonu, se zbirajo neposredno od osebe oziroma zakonitega zastopnika ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije. Oseba oziroma njen zakoniti zastopnik mora upravnim enotam in ministrstvu dati vse podatke, o katerih pooblaščen organi in organizacije ne vodijo zbirke osebnih podatkov.

Ministrstvo za opravljanje nalog po tem zakonu in za omogočanje elektronskega poslovanja na podlagi tega zakona vodi in vzdržuje informacijski sistem, ki vsebuje podatke iz 112. člena tega zakona ter omogoča vodenje, vzdrževanje, povezovanje in dostop do podatkov iz 112. člena tega zakona.

Zbirke podatkov iz 112. člena tega zakona se vodijo v elektronski obliki in zagotavljajo evidentiranje dostopov do osebnih podatkov in dokumentov, ki vsebujejo osebne podatke, in sicer tako, da se shranjujejo podatki o tem, kdo in kdaj je izvajal posamezna opravila, povezana s posameznim podatkom ali dokumentom.

Za vodenje postopkov iz prvega odstavka 89. člena tega zakona in zbirk podatkov na podlagi tega zakona se v okviru informacijskega sistema iz drugega odstavka tega člena in v okviru drugih informacijskih sistemov, ki podpirajo vodenje evidenc oziroma zbirk podatkov, brezplačno pridobivajo podatki za osebe, katerih prejemki se upoštevajo pri odločanju o pravicah

po tem zakonu, tudi z neposrednim elektronskim povezovanjem, iz sedanjih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. od ministrstva, pristojnega za notranje zadeve:
  - a) EMŠO,
  - b) ime in priimek,
  - c) kraj in datum rojstva,
- č) državljanstvo,
  - d) prebivališče in naslov za vročanje,
  - e) spol,
  - f) podatek o zakonskem stanu,
  - g) podatek o smrti;
2. od ministrstva, pristojnega za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti:
  - a) višina in datum neto izplačila, starševsko nadomestilo, starševski dodatek, varstveni dodatek in preživnina,
  - b) številka in datum odločbe ter naziv organa, ki je izdal odločbo o štipendiji, ter višina in datum izplačila štipendije;
3. od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije:
  - a) podatek o vrsti, višini, datumu izplačila in datumu upravičenosti do posamezne pravice;
4. od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije:
  - a) podatek ali je oseba vključena v obvezno zdravstveno zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum začetka zavarovanja, datum prenehanja zavarovanja),
  - b) podatki o zdraviliškem zdravljenju na podlagi obveznega zdravstvenega zavarovanja;
5. od ministrstva, pristojnega za finance:
  - a) davčna številka,
  - b) status davčnega rezidenta,
  - č) dohodki,
  - c) dohodki (bruto, davek, prispevki), ki so vir dohodnine,
  - d) dohodki, ki niso obdavčljivi,
  - e) dohodninska vrsta dohodka,
  - f) naziv dohodka,
  - g) letni katastrski dohodek;
6. od Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje:
  - a) višina, obdobje upravičenosti, datum izplačila in datum prenehanja izplačevanja nadomestila iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti,
  - b) višina, obdobje upravičenosti in datum izplačila dodatka za aktivnost;
7. od ministrstva, pristojnega za vzgojo in izobraževanje:
  - a) šolanje v Republiki Sloveniji na srednji šoli, višji šoli ali po programu izobraževanja odraslih;
8. od ministrstva, pristojnega za šolstvo, znanost in inovacije:
  - a) šolanje v Republiki Sloveniji na visoki šoli;
9. od Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES):
  - a) osebni in transakcijski računi;

10. od lokalne samouprave:

- a) občinska štipendija (višina in obdobje izplačevanja);

11. od Sklada obrtnikov in podjetnikov:

- a) mesečna renta (renta SOP).

O pridobivanju podatkov zaradi uveljavljanja in uživanja pravic po tem zakonu, oseb na katere se podatki nanašajo, ni treba predhodno seznaniti.

Povezovanje zbirk podatkov se izvede z imenom in priimkom, enotno matično številko (EMŠO) oziroma davčno številko ali drugimi podatki, ki v povezavi z osebnim imenom zagotavljajo identifikacijo osebe, za katero se zahteva podatek.

V zbirkah podatkov iz 112. člena tega zakona so tudi podatki iz četrtega odstavka 112.a člena tega zakona.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

7. člen

Ne glede na drugi odstavek 3. člena in drugi odstavek 5. člena Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/06, 59/07 – ZŠtip, 10/08 – ZVarDod, 71/08, 98/09 – ZIUZGK, 62/10 – ZUPJS, 85/10, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 59/19, 81/19 – ZSDP-1C, 92/21 – ZSDP-1E in 153/22 – ZSDP-1F; v nadaljnjem besedilu: ZUTPG) upravna enota za ugotavljanje pravice in odmero višine oskrbnine ter invalidskega in družinskega dodatka na podlagi sprememb v višini prejemkov ali novega dejanskega stanja od 1. januarja tekočega koledarskega leta, v skladu s 35., 51. in 73. členom zakona, uvede postopek po uradni dolžnosti, po tem zakonu in v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Ne glede na drugi odstavek 3. člena in drugi odstavek 5. člena ZUTPG se osnova za odmero invalidnine iz 1. člena tega zakona uporablja za obdobje od 1. januarja 2025, upravne enote pa po uradni dolžnosti odločijo o novi višini mesečnih denarnih prejemkov po tem zakonu v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Ne glede na drugi odstavek 3. člena in drugi odstavek 5. člena ZUTPG upravne enote po uradni dolžnosti odločijo o novi višini veteranskega dodatka iz Zakona o vojnih veteranih (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 101/06 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 32/14, 21/18 – ZNOrg, 174/20 – ZIPRS2122, 78/23 – ZZVZZ-T, 84/23 – ZDOsk-1 in ___/25) od 1. januarja 2025 po tem zakonu in v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

8. člen

Postopki za uveljavitev pravic po zakonu, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po tem zakonu.

9. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona v ZUTPG prenehajo veljati:

- 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20. in 24. točka drugega odstavka 3. člena in
- drugi odstavek 5. člena v delu, ki se nanaša na usklajevanje odmerne osnove po zakonu, ki ureja varstvo vojnih invalidov.

10. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, pri čemer se:

- določba 1. člena tega zakona začne uporabljati 1. januarja 2025;
- določba 3. člena tega zakona začne uporabljati 1. januarja 2026;
- določba 5. člena tega zakona začne uporabljati 1. januarja 2026.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Dosedanja višina odmerne osnove je revalorizirani znesek odmerne osnove, ki se je usklajevala po Zakonu o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/06, 59/07 – ZŠtip, 10/08 – ZVarDod, 71/08, 98/09 – ZIUZGK, 62/10 – ZUPJS, 85/10, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 59/19, 81/19 – ZSDP-1C, 92/21 – ZSDP-1E in 153/22 – ZSDP-1F; v nadaljnjem besedilu: ZUTPG). Z zadnjo upošteevano uskladitvijo za 1,9 % po objavljenem Sklepu o usklajenih višinah transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 9/25, v nadaljnjem besedilu: Sklep), odmerna osnova od januarja 2025 znaša 1.389,84 evra.

Predlagana je nova višina odmerne osnove v znesku 1.459,40 evra, kar pomeni povišanje za približno 3%. Nova odmerna osnova bo že v letu 2025 vplivala na vse osnove za odmero pravic po zakonu (višino invalidnine in družinske invalidnine, dodatka za posebno invalidnost, dodatka za pomoč in postrežbo, na odmero oskrbnine in posmrtnine) ter na ugotavljanje upravičenosti do pravice in določanje višine invalidskega in družinskega dodatka.

K 2. členu:

Spreminja se določba glede pravice do posmrtnine, saj predpisi o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ne določajo več pravice do posmrtnine.

K 3. členu:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vojnih invalidih (Uradni list RS, št. 19/97; v nadaljnjem besedilu: ZVojl-A) je v 78. členu določil: »Odmerna osnova in mesečni denarni prejemki po tem zakonu se usklajujejo tako, kot se usklajujejo pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.« S to določbo se usklajevanje vrača na taisti način. Hkrati z uskladitvijo pokojnin, ki je vezana na rast povprečne bruto plače in rast cen življenjskih potrebščin ter uskladitev ob visoki inflaciji se bo, tako kot pokojnine, uskladila tudi odmerna osnova in posledično prejemki, ki se po njej odmerijo.

K 4. členu:

Določa pravno podlago za vračila po smrti upravičenca nakazanih zakonskih pravic. Pri izplačilih zakonskih pravic v primeru smrti upravičenca, ki živi v tujini ali ima transakcijski račun, odprt pri eni izmed bank v Republiki Sloveniji, se predlaga dopolnitev, ki je bistveno enaka, kot velja za vračila izplačil po smrti po drugih pravnih predpisih, določa bistveno enako kot velja po predpisih pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

K 5. členu:

Določba ureja za družinske člane vojnega invalida, ki so upravičeni do družinske invalidne ali družinskega dodatka, da se dohodnina od teh prejemkov ne plača. Gre za enako ureditev (kot že velja po dohodninskih predpisih) pri družinski invalidnini in družinskem dodatku po osebi, ki je izgubila življenje, umrla ali bila pogrešana zaradi dogodkov ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo leta 1991. Tako pri družinski invalidnini in družinskem dodatku po upravičencu iz druge

svetovne vojne (1941-1945) kot pri družinski invalidnini in družinskem dodatku po upravičencu iz vojaške agresije na Republiko Slovenijo (1991), gre za enaki pravici družinskega člana, zato je nedopustno, da se pri oprostitvi plačila dohodnine obravnavata različno.

K 6. členu:

Določba ureja povezavo zbirk osebnih podatkov, da se za pridobivanje osebnih podatkov v informacijskem sistemu, v okviru katerega se vodijo Evidenca vojnih invalidov, Evidenca žrtev vojnega nasilja in Evidenca vojnih veteranov, ta avtomatsko neposredno računalniško poveže s tistimi zbirkami osebnih podatkov državnih organov, zavodov, organizacij in delodajalcev, v katerih so osebni podatki, potrebni za odločanje o pravicah iz ZVojl, ZZVN in ZVV ter za vodenje evidenc, določenih s temi zakoni.

Prvi odstavek tako določa način pridobivanja podatkov. Ti se zbirajo neposredno od posameznika zanj in za druge osebe, ki se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja, ter iz drugih uradnih zbirk, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije.

Drugi odstavek ureja vzpostavitev in delovanje informacijskega sistema, ki je namenjen za opravljanje nalog po tem zakonu in omogočanje elektronskega poslovanja na podlagi tega zakona, ter določa vsebino informacijskega sistema. Določa, da se z informacijskim sistemom omogoča elektronsko poslovanje na področju vojnih invalidov, vključno z vodenjem, vzdrževanjem, povezovanjem in dostopom do podatkov, ki so vključeni v informacijski sistem.

S tretjim odstavkom se določa, da se zbirke podatkov vodijo v elektronski obliki, vključno z obveznostjo skeniranja dokumentov v fizični obliki. Zaradi sledljivosti in varstva osebnih podatkov se določa evidentiranje dostopov do osebnih podatkov. Gre za vzpostavitev tako imenovane digitalne sledi.

S četrtem odstavkom se zagotavlja povezovanje informacijskega sistema z drugimi informacijskimi sistemi. Povezovanje omogoča lažje in učinkovitejše vodenje taksativno naštetih postopkov in zbirk podatkov na področju vojnih invalidov.

Peti odstavek določa, da oseb o njihovem pridobivanju podatkov ni treba prej seznaniti, saj se pravice po tem zakonu na podlagi prvega odstavka 91. člena zakona uveljavljajo na zahtevo stranke, ki tako daje soglasje za pridobitev in obdelavo podatkov.

Šesti odstavek določa povezovalne znake.

Sedmi odstavek določa, da se zbirke podatkov iz 112. člena zakona povečajo za pridobljene podatke na podlagi tega člena. Glede na 24. člen Zakona o žrtvah vojnega nasilja in 29. člen Zakona o vojnih veteranih se za pridobljene podatke povečata tudi evidenca o žrtvah vojnega nasilja in evidenca o vojnih veteranih.

K 7. členu:

Predlog zakona za nazaj ureja pravne učinke odločb, izdanih po uradnih dolžnosti, povezanih z letnim ugotavljanjem sprememb, ki vplivajo na višino invalidskega ali družinskega dodatka za leto 2025, in tudi oskrbnine, na podlagi osnove, ki znaša 45% odmerne osnove po predlogu zakona. Za nazaj ureja tudi pravne učinke odločb, izdanih po uradni dolžnosti, in sicer glede nove določitve višine prejemkov vojnih invalidov (npr. invalidnine, dodatka za posebno invalidnost), ki se odmerijo glede na odmerno osnovo po predlogu zakona. Zato je določen prehod iz prejšnje

pravne ureditve na novo. Pogoji za veljavnost zakona so v skladu s sodno prakso Ustavnega sodišča Republike Slovenije in Ustavo Republike Slovenije podani, saj določbe 2. in 3. člena upoštevajo javni interes, in sicer zagotavljanje socialne varnosti in enakosti pred zakonom, se omejujejo na posamezen člen in ustrezajo strogemu testu sorazmernosti. Ukrep je dopusten (upošteva se ustavno skladen cilj zagotavljanja pravice do socialne varnosti in enakosti pred zakonom), legitimen (poseg uresničuje načela enakosti pred zakonom in pravice do socialne varnosti), primeren (cilj je s posegom mogoče doseči) nujen (cilja ni mogoče doseči brez posega) in sorazmeren v ožjem pomenu (koristi zaradi posega so uravnotežene s težo posledic posega).

Predlagana nova višina odmerne osnove vpliva tudi na osnovo za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka po ZVV. Po 9. členu ZVV je namreč osnova za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka in za določanje njegove višine enaka osnovi za ugotavljanje pravice do invalidskega dodatka po ZVojl. Glede na to, da se po predlogu na novo odmerijo zakonske pravice po ZVojl, in sicer skladno z novo odmerni osnovo po tem zakonu, z učinkom od 1. januarja 2025, se v tem zakonu uredi tudi nova odmera veteranskega dodatka po tem zakonu določeni novi odmerni osnovi in prav tako z učinkom od 1. januarja 2025.

K 8. členu:

Upravne enote poleg postopkov po uradni dolžnosti izvajajo postopke za uveljavitev pravic po ZVojl tudi na zahtevo strank. Tudi ti postopki se končajo po predlogu zakona, ob upoštevanju odmerne osnove v znesku 1.459,40 evra.

K 9. členu:

Določa prenehanje veljavnosti določb ZUTPG, ki določajo, da se transferji usklajujejo z rastjo cen življenjskih potrebščin, V ZUTPG prenehajo veljati naslednje točke drugega odstavka 3. člena: 14. točka, ki ureja usklajevanje invalidnine, 15. točka, ki ureja usklajevanje dodatka za posebno invalidnost, 16. točke, ki ureja usklajevanje dodatka za pomoč in postrežbo, 17. točke, ki ureja usklajevanje oskrbnine, 18. točka, ki ureja usklajevanje invalidskega dodatka, 19. točka, ki ureja usklajevanje družinske invalidnine, 20. točke, ki ureja usklajevanje družinskega dodatka. Prav tako je določeno prenehanje veljavnosti 24. točke, ki ureja veteranski dodatek v skladu z zakonom, ki ureja pravice vojnih veteranov, saj se skladno z 12. členom ZVV glede usklajevanja veteranskega dodatka smiselno uporabljajo določbe zakona o vojnih invalidih o invalidskem dodatku.

Obenem je določeno prenehanje veljavnosti drugega odstavka 5. člena ZUTPG v delu, ki se nanaša na usklajevanje odmerne osnove po zakonu.

K 10. členu:

Določa začetek veljavnosti zakona. Nadalje določa začetek uporabe odmerne osnove po tem zakonu, začetek uporabe novega načina usklajevanja odmerne osnove in mesečnih denarnih prejemkov ter začetek uporabe izvzetja plačevanja dohodnine od družinske invalidnine in družinskega dodatka.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon o vojnih invalidih

20. člen

Invalidnina vojnega invalida se odmeri v mesečnem znesku po skupini invalidnosti.

Osnova za odmero invalidnine vojnega invalida znaša 111.729 tolarjev (v nadaljnjem besedilu: odmerna osnova).

Mesečni znesek invalidnine vojnih invalidov od I. do X. skupine se odmeri v odstotku od odmerne osnove in znaša:

Skupina	Odstotek
I.	100
II.	73
III.	55
IV.	41
V.	29
VI.	18
VII.	14
VIII.	8
IX.	6
X.	4

XVII. POSMRTNINA

75. člen

Ob smrti vojnega invalida imajo družinski člani iz 9. člena tega zakona pravico do enkratne denarne pomoči v višini razlike med zneskom posmrtnine, ki jim pripada po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, in dvomesečnim zneskom invalidnine, ki je vojnemu invalidu pripadala ob smrti.

Pravico iz prejšnjega odstavka je mogoče uveljaviti, če ni uveljavljena podobna pravica po predpisih o vojnih veteranih.

XXIII. ZAGOTAVLJANJE DENARNIH SREDSTEV ZA UVELJAVLJANJE IN UŽIVANJE PRAVIC

109. člen

Sredstva za uveljavljanje in uživanje pravic po tem zakonu se zagotavljajo v državnem proračunu.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vojnih invalidih obravnava po skrajšanem postopku v skladu s 142. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24), ker gre za manjšo novelo zakona s pozitivnimi učinki za upravičenke in upravičence. Sprejem zakona je nujen, da se bodo zbirke osebnih podatkov samodejno povezale, zaradi česar se bodo podatki posodobili in se bo čas obravnave posamezne vloge skrajšal.

VI. PRILOGE